VIII. évfolyam. Pécs, 1880. november 20-án. 47-ik szám.

Előfizetési dij: Postán vagy Pécsett házhoz küldve: egész évre 5 ft., félévre 2 frt. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeresk. (Széchényi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára: Egy öt-hasábos petit sor egyszeri megjelenéséért 6 kr. 3-szori 5 kr., 10-szeriért 4 kr. fizetendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg dij fizetendő. A nyilt tér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési dij előre fizetendő.

Szerkesztői iroda: Ferenczieк uteczája 22.sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városházi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Fesztl Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti casinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal: Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 2. szám alatt.

„Ha . . . fontos ütközetet nyerni, phidiasi szobrot, alkotni, országos alkotmányt alapitani nem mindentől telik . . . de tenni magában jés másokkal együtt senkinek sem lehetetlen. Tehát tégy! s tégy minden jót a mi tőled telik;“ szól Kölcsey.

Egy hü polgáráról kell ma megemlékezni városunknak, ki a philosoph szavai szerint „tesz és tett minden jót, a mi tőle telett.“

Huszonöt éve annak, mióta dr. Szeredy József a tanári pályán működik s e századnegyed alatt életének, erejének javát városunk közművelődésének szolgálatában tölti.

Ezerekre megy azoknak száma, kik kiképeztetésüket részben neki is köszönhetik. A volt ifju tanitványok nagyrésze már férfi erejének teljére jutott, s velük találkozunk a városi, törvényszéki tisztikar, az ügyvédség és saját tanártársai sorában.

E tanitványok bizonyára mindenütt a legmelegebb rokonszenvvel viseltetnek iránta. — Mert ő nem a „magános tudós, ki önösségében mindent megvet,“ és a ki „irigység tárgya lehet ugyan, de tiszteletet nem érdemel.“ Ő a tanárságot magasabb hivatásnak tekinté, hol a tudományt mély kötelesség érzettel, s meleg kedélyivel párositá, talán még többet hatna emez, mint amazok által.

Pedig a tudomány terén is nagybecsü művet birunk tőle.

De mégis nem maga a tudomány volt a leghatékonyabb eszköz mivel legtöbbet használt, hanem jelleme s példája, mi felemeli buzditja azokat, kik befolyásának hatáskörében tartoznak.

Méltó tehát, hogy a kevés zajt ütő, de annál áldásosabb munkálkodás e huszonötödik évében megemlékezzünk róla, kinek érdemeinél csak szerénysége nagyobb.

Méltó hogy tiszteljük s magasra becsüljük e férfiut, ki egész életét tőkéül feketé be, hogy hazájának kamatozzék.

Mélyen megtisztelt polgártársunk! engedd meg, hogy a nyilvánosság e terén szeréuységeddel ma ellenkezésbe jöjjünk; toggad mély tiszteletünk, s köszönetünk kifejezését!

Üdvözlünk tanárságod 25 éves jubileumán!

Fogadd szivesen legjobb kivánatainkat!

— **Kassa város törvényhatósági közgyülése** feliratot határozott intézni a képviselőházhoz az éj (kettőzött) fogyasztási adók behozatala ellen. — A testvér főtörvényhatóságok felkéretnek, hogy hasonló értelemben felirjanak.

Országgyülés.

A képviselő és főrendiház november 13-iki ülésén kifejezte részvétét a horvát fővárost ért szerencsétlenség felett és pedig az alsóházban Irányi Dániel inditványára, mit a ház egyhangulag elfogadott, a mint helyeslé a miniszterelnök nyilatkozatát, melynél fogva a báni kormánynak az okvetlen szükséges segély összegeket rendelkezésére állitá. — A pénzügyminiszter beterjesztett több törvényjavaslatot, köztük ismét egyet a közadók kezeléséről, és a czukor, kávé és sörfogyasztás másodizben megadóztatásáról. — Napirenden volt „a törvénytár, törvény gyüjtemény és rendeletek tárának kiadása és elárusitására“ vonatkozó törvényjavaslat, mely az állami monopoliumot erre is kiterjesztő javaslat Madarász ellenzése ellenében általánosságban azután részletes tárgyalásban csekély módositással elfogadtatott. — A főrendi házban e napon fogadták el vita nélkül a Horvátországgali pénzügyi egyezést.

A nov. 15-iki képviselőházi ülést viharossá tette a miniszterelnök jellemezhetlen magaviselete a kolozsvári gyilkos vérengzés ügyében. — E tárgyban sorrenden kivül tette az interpellatiót Péchy Manó gr., utánna szólt pártunk tagja László Imre. — A miniszterelnök azt felelte, hogy a gyilkosokat elfogták és hogy vegyes bizottság fogja megvizsgálni a tényállást — ő szerinte a kihágási ügyet. — Ezt azután azzal tetézte, hogy dicshymnust zengedezett az osztrák katonai ttsztikarra, a mi ugyanesak nem volt idején és helyén elmondva, ezért kikapott Madarász József, Eötvös Károly és Szalay Imrétől, a kormány mamelukjai nagy zaj ütéssel segitették ki főurukat.

A napirend tárgya volt a költségvetés általános tárgyalása. — Az előadó után pártunk nevében terjeszté elő annak határozati javaslatát, mely a költségvetést elveti. — Helfy többek közt jelenti, hogy interpellálni fogja Orczy b. miniszter urat, hogy vajjon minő hazafi érdemekért adatott Tisza Kálmánnak a Sz.-István rend, mert ő illyen érdemekről mit sem tud. — Ezután szólt Lukács Béla a közjogi alapon álló zilált ellenzék részéről, kinek felszólalásaival megakadályozták Madarász József és Szalay Imre, minél fogva a tárgyalás nem volt befejezhető.

November 16 án a képviselőház folytatta a költség vetés általános vitáját, kitünő volt Eötvös Károly a ház legjobb szónokának szónoklata. Érdekes volt még Gömöri Szontag Pál beszéde, mert abban visszautasitá Szapáry gr. pénzügyminiszter felhivását, hogy mérsékelt ellenzék térjen vissza a boldogitó kormánypárt keblébe. — Az ülés végén Tisza Kálmán mondott egy üresség től kongó rubelisztikus órátiót.

A kolozsvári városi törvényhatóság kévényét az „Ellenzék“ szerkesztőjén elkövetett katonai brutállitás éredemében már ez ülésen mutatta be az elnök a háznak.

A képviselőház nov. 17-ki ülésén elnök bemutatja Bellye, Kopács és Eugenfalva baranyamegyei községek kérvényét a halászati jog gyakorlatának törvénynyel leendő szabályozásáért. (Ez égető szükség, de a kormány soha sem ér reá ezen nemzetgazdászatilag oly fontos ügyre nézve javaslatot előterjeszteni, addig pedig hatalmaskodik az, kinek reá hatalma van.) A napiredhez két kiváló beszéd tartatott ezülésen, Senyey Pál báróé és Irányi Dánielé, az előbbi noha a kormányt erősen szapulja, még is ezt elégithette ki legjobban a pártonkivüliek csalatkoztak és a függetlenség pártiak sem maradnak adósai álérveléseire. — Irányi a miniszterelnök mult napi beszédét taglalgatta és tette tönkre. — Beszéltek még pártunk részéről Füzesséry Géza a Csatár Zsigmond.

Külföld.

A franczia miniszterválság hamar véget ért, miután egy előidézett bizalmi szavazattal a lelépendő kormány kiengesztelve lett. — A botrányokat előidézett bonapartistákat most nyomukban követik az eszeveszett király pártiak, valami Baodry nevü bolond gróf illetlen magaviselete miatt a ház szavazatával 14 napra kizárátván a kamarából, egy mellékajtón abba még is betolakodott és felszólitásra sem távozván Gambetta a ház elnöke felfüggesztette az ülést és katonaság által elfogatta a makacs őrültet, kit pártja körülfogván védelem alá vett és hosszabb küzdés után a kamara börtönébe tétette, honnan másnap elbocsájtották miután hóbortját a kemény ágyon kiheverte. — A szenatusban Buffet szenátor egy interpellatióval támadta meg a kormányt a nem engedélyzett szerzetes rendek feloszlatása miatt, a kormány 140 szóval 134 ellen győzött az egyesült reactió ellen.

Gladston az angol premier miniszter mindinkább szorultabb helyzetbe jön s már alkuba lép a liberalisokhoz hajló Derby gróffal, hogy állását fentarthassa. — A királyné már minisztertanácsot tart nov. 24-re rövid parlamenti ülésszak hivatik össze az irországi rendszabályok végett. — Hirlik, hogy néhány miniszter kilép a kabinetből.

A dulczignói kérdés még mindig elintézetlen az orosz hajóhadon érkezett ésgatók gyanus üzelmeket folytatnak a Bona di Cattaró morlachjai és a Montenegróiak közt, temérdek hadiszert is szállitanak oda és ezt az osztrák hatóságok csak békén türik. — Görögország és Bulgária közt egyezmény készül a töröknek együttes megtámadása iránt.

Szerbiában ugy látszik a közvélemény örvend a Risztics kormány szarnoksága alóli felszabadulása felett az uj liberalis Garazanin féle kormányt mindenfelől üdvözlik. — A skuptrina választások decz. 12-én lesznek.

Színészetünk érdekében.

Mit jelent a közöny, a nagy hidegség, melylyel színészetünk iránt viseltetünk? Hogy Kölcsei magasztos szavaival éljek: „Ez-e az a hazafiuság, — — — — — —? Ez-e az a buzgóság, melyet tőlünk a nemzeti nyelv közügye vár? Ez-e a fennérzés, melylyel magunkat magyaroknak nevezni büszkélkedünk?“

Oly szomoru körülmények között tengődik szintársulatunk, hogy már kénytelen volt gyülésezni a felett, hogy mitévő legyen: maradjon-e, illetve maradhat-e csak ujévig is városunkban.

Piruljunk el, szégyeljük magunkat, magyarok lévén, nyelvünk terjesztésében, felvirágoztatásában fáradozó nemzetnapszámosaink akár éhen halhatnának miattunk.

Pécs, melynek oly sok a lakossága, oly nagyszámu az intelligenciája, nem képes, igazabban megvallva, de százszorosabban hibáztatva, nem akar egy magyar szintársulatot öt-hat hónapig sem kebelén melengetve pártfogása által fentartani.

Nem, mi talán nem is vagyunk magyarok, ákármi mások, csak magyarok nem. A magyar a szép, jó és igaz művészetet még az idegenben is tudja becsülni, hát a magáéban az otthonit mennyivel inkább!

Mi nem tudunk, — nem akarunk színészetünkért áldozni. Ezen merésznek látszó állitásomat, szomoru, de napnál fényesebb igazsággal világitom meg, midőn azt a köztudomásu dolgot mondom meg, hogy: alig volt magyar szintársulat, mely kisebb-nagyobb vesztesség nélkül távozhatott városunkból; mig nem volt német szintársulat, a mely gazdag nyereséggel ne ment volna el tőlünk.

A jóakarat szelleme nem régen kizárta városunkból a német szinészeket, azon szép reményben, hogy ezen erélyes cselekmény a magyar szintársulatok javára leend; de bizon e remény, ez egyetlen remény is hajótörést szenvedett, Pécsett, Magyarországon, magyar városban, melyről még az a közmondás is él: „Németnek Bécs, magyarnak Pécs! És ime Pécsett a magyar városban bukik meg a magyar szintársulat és a német zöld ágra vergődik. Úgy látszik ma már nem ért a magyar magyarul, — csak németül, a hogy Bécsben fujják.

A sajnálkozás, az elkeseredettség legfájdalmasabb hangja tör ki belőlem és kénytelen vagyok azt mondani: kár hogy élünk!

A nemzet nyelvében és szokásaiban él. Ősi szokásainkat, melyek kaczagányos apáinkról maradtak reánk, már régen, nagyon régen levetkezénk; és ha hazánkban minden város, ismétlem minden város ily közönynyel, ily hidegséggel viseltetnék a hazai szinészet ezzel egyidejüleg a nemzeti nyelv iránt mint városunk; akkor nem maradna más hátra, mint csak az emléke annak, hogy egykor magyar is volt a földszinén, — vagy talán még az sem, még az emléke is eltörlődnék a magyarnak egy pár század mulva.

Nyelvünk fentartásának, terjesztésének felvirágoztatásának egyik nélkülözhetetlen közvetitője a nemzeti szinészet. Pártoljuk tehát a szinészetet, járjunk el a szinházba és ne csupán a szorakozás, a mulatság kedvéért, hanem tartsuk ezt hazafiui kötelességünknek.

Járjunk el a szinházba, ne vonjuk meg azt a csekély áldozatot, a mely által mig egyrészről magunknak nemes szórakozást szerezünk, másrészről a hazai művészet virágzását, városunk szép és jó hirnevének magállapitását, nemzetünk nagyságát, ha csak egy cseppel, mondom, csak egy parányi cseppel is: de elősegitjük.

Föl tehát! Tegyünk áldozatot! Nemzetünk, nemzeti nyelvünkért tesszük azt!

Várady.

A pécsi kereskedelmi és ipartársulat köréből.

A pécsi kereskedelmi és iparos tanonczok oskoláztatása ügyében igen élénk tevékenységet fejt ki az itteni keresk. és ipartársulat. Igy legutóbb az iskolaszék figyelmét felhivta mindazon hiányokra, melyek az iparos tanonczok vasárnapi iskolájában az oktatást nehezitik s ezek elháritására nézve Schneider I. és Warga F. urak véleménye alapján javaslatokat tett. Ugyanezen alkalommal az iparostanonczok rajzoktatását is éles birálat alá vette s

TÁRCZA.

Édes szülém . . .

Édes szülém, hallgasson meg, ha szeret,
Hallgassa meg panaszkodó szivemet,
S hogy ha lehet, tegye meg a kedvemér'
A mit az én szivem olyan nagyon kér.

Szeretek egy barna kis lányt szivemből,
Ugy szeretem, a szerelem majd megöl,
Ő is szeret, tiszta szivvel, igazán,
Valóságos angyal ez a kis leány.

Édes szülém, jó a szive, ismerem,
Jól tudhatja mily nagy ur a szerelem:
Fogadja hát ezt a kis lányt menyének,
Áldom érte a jó lelkét mig élek!

V'rady Ferencz

Szabad madár.

Szabad madár, de még milyen
Szabad madár volt a szivem!
Kedve szerint szállt, csapongott,
Nem ismerve semmi gondot.

Barna kis lány, szép madarász
— Szeme tüzes, mint a parázs —
Lépet vetett, cselt gondolt ki:
Hogyan tudná öt elfogni?

Szeme volt a hivó madár —
Mikor az őt lecsalta már,
Beletévedt gyenge lába
Szerelmének kalitjába.

Most is ott van benne fogva,
Aranyosan megy a dolga.
Kendermaggal etetgeti,
Czukrot is ád olykor neki.

Ha ez igy tart, szép kis hamis!
Nem bánom, ha fogva van is.
Inkább még én magam kérlek:
Ki ne engedd, amig élek.

Kulesár József.

Költői párbaj.

Kedves jó Pasl Gyulám
Megvivtunk ugyebár.
S hála égnek nem lett
Egyikünkben sem kár.
De lett az eredmény
Költői alkotás:
Jött néhány vers tőlem,
Tolladból egypár más.

Te egyik versemet
Támadásnak vetted,
Az ellen magadat
Ügyesen védetted —
S felfogva a csapást,
Ujat mértél felém:
Melynek élét én is,
Idején elvevém.

Igy szent lőn a béke
Közöttünk, mi éljen!
Én képed szivemben
Felvésendem mélyen:
Mert bár más irányunk —
De egy szent czél vezet —
Érte tusánk után
Szoritsunk jobb kezet!

A költő tűzoszlop,
Mely emészti magát —
Hogy ezreket vigyen
Egy szebb világba át.
Csak kövesd irányod —
A te terhed könnyü
Lépteidet öröm
Követi nem könyü.

Szerelmet énekelsz —
És ez erényt gyulaszt:
Édent teremt elő,
Üdvmámorba fulaszt.
Én a bünt üldözöm,
Rögös uton járok:
Lépten-nyomon csak gazt,
Tüskéket találok.

Dehát ha ugy leve
Kimérve a pálya:
Kell hogy mindenikünk
A helyét megállja.
Te erényt ültetgetsz,
Én vagdalom a gazt,
Neked az, nekem ez
Ad uj ingert, vigaszt.

Járj hát csak az eléd
Hintett rózsák között —
S ne bánd ha utamba
Ölő gaz ütközött;
Ugy örülök mint te
Rózsák illatának:
Ha csapásim gazra
Irtólag hatának.

Pécs, 1880. október 27-én.

Hèya Mihály.

Fánika.

Beszély. Irta: Várady Ferencz.

(Folyt. és vege.)

IV.

Tekintsünk egy kissé vissza, mi lőn Fánikával?

Alkonyodott.

Elboritá nyugat láthatárát a fényesség királya biborpalástjával. Ég és viz között a szellős légen át gágogó vad ludak szálltanak, keresve jó tanyát. Az öreg Duna lassú folyással hömpölygeté hullámait hajtván a malmok zakatuló kerekeit. —

Duna! Duna állj meg egy szóra vendéged érkezett, a hervadásban is oly szép Fánika jött el hozzád, ő keresett fel tégedet, hogy fogadnád öledbe.

A bánat üldözi, az elöl szökik, az életrabja ő, halálhoz menekszik. A föld nem akarja befogadni, most téged kér öreg Duna nyújts neki hullámaid közt megenyhülést.

Ott állt szegény Fánika a végsőre készen, ott állott a parton, nem messze a gőzhajóállomáshoz, — könyező szemekkel.

Mint a tüzhányó belseje, ugy forrongott kebele. Száz meg száz érzelem, száz meg száz gondolat kinozta gyenge lényét.

Élet és halál között nagyon nehéz a tusa.

Végre is hát mit tegyen ki minden kedveset: szülőt, hitvest — becsületet veszitett? Az ilyenre nézve nem is élet az élet, százszorta jobb nálánál a halál.

Mig Fánika rémes gondolatokba merülten, töprengve mélázott, egy arra járó útas asszonyság ki a gőzhajó érkezésére várt: felé közeledvén kiváncsi tudvágygyal megszólitá:

„Édes lányom, mi lelte? Baja van? Beteg?“

Fánika felsikoltott, mint álmából a lázas beteg, az eszét zavar szállotta meg s a kérdező ismételt kérdésrée tudott csak válaszolni:

„Óh! asszonyom, nem oly baj betegje vagyok, a mely szavakkal mondható. Bajaim kimondhatlan nagyok. Óh végetlen nagyok!“

„Beszéljen tovább, beszélje el gyermekem bújat, baját, az elpanaszlott baj megkönnyebbülést ad. Óh csak beszéljen, Ég tudja mért, oly benső érdek köt hozzá.“

„Jó asszonyom, az én bajaim mindenki előtt érdekesek lehetnének, de a mennyit belőlök én elmondhatok, az nagyon érdektelen, mert az semmi.“

„Nono édes gyermekem, igen rejtélyesek szavai, még kiváncsibbá tesz; mondja meg legalább kilétét.“

„Én kedves asszonyom voltam valaki, de ma már senki, semmi vagyok. Volt mindenkim most már senkim sincs — az Isten is elhagyott!“

„Ha ugy van, megilletődéssel folytatá az idegen nő — ha mindenki elhagyá, én magamhoz veszem, ha senkije sincs, én mindene leendek. Jó lesz?“

„Ön édes jó asszonyom, ön felette nagy lelkü!“

Fánika lényét, mint ha csak isteni szikra futotta volna át, átszellemülve előbbi bünös gondolatát megvetve, uj elhatározásra tökélte el magát. Kendőcskéjével megtörölvén arczának könyektől harmatos rózsáit, igy folytatá a beszédet:

„Legyen, ha Isten is ugy akarja, én elmegyek!“

A gőzhajó sipol, érkezését jelenti, a nép a kikötő felé tart. Közelebb, közelebb ér a hajó, hullám völgy kél, hullám hegy kél és a hajó a kikötőbe ér.

„Menjük hát jöjjön gyermekem.“

A „kiszállni“ után csakhamar elhangzik a „beszállni“ elhangzik a „harang jel“ elhangzik a „fütty“ és a hajó bodor barna füst felleget eregetve már messzemesse hasitja a Dunát, már messze-messze viszi Fánikát, hanem, azt hogy áldott lesz-e az utja? . . . . . Hejh azt csupán a jó Isten tudhatja!

V.

Az urnő szivből szerette Fánikát.

Az anya gyermekét, kit szült, ápolt s felnevelt, nem szeretheté ugy, mint ő az idegent.

Özvegy asszony volt, férje már régesrégen meghala, egyetlen gyermekét már kicsi korában katonaintézetbe adta, most is katona, ott harczol valahol a bosnyák földön. Oly jol esett szivének a magányosságban körüle a kedves jó szivü, a derék, értelmes, szorgalmas leány, Fánika.

Fánika is igen szerette a jó asszonyságot. Otthon idegenné lett és idegennél otthonossá.

Ha régi emlékeinek bánatában nem fojthatá el a könyeket, ha sirt; asszonya vigasztalá, kereszténvi türelmet csepegtetvén kebelébe enyhité fájdalmait, az Isten igéivel gyógyitgatá szivsebeit.

Áldás volt reá a jó asszonyság, Isten segedelme. Nem hiába mondják:

„Midőn legnagyobb a veszély,
Akkor jön a segély.“

Olyan lett a Fánika lelkülete, mint a borongó ég, hol kisütött, hol meg hosszan sötéten elborult.

VI.

Megviradt a reggel, örült az egész város, csak ő volt szomorú. Örült az egész város. Ama nap viradt meg a melyen a Boszniából visszatérő huszárokat várták. Az apa és anya gyermekét, a gyermek atyját, a testvér a testvért, a nő a férjet, a lány a kedvest, a jó barát a jó barátot rajongott láthatni.

Közeledett az esti hat óra, az érkezési idő. Ünnepi fényben úszott a város, lengő lobogók hirdették a lelkesülés fenn csapangó árját. Taraczklövés, harangzúgás, örömrivalgás közt özönlött a nép a felékesitett hajóállomás felé.

Ott volt az egész város, csak Fánika nem. Jó asszonya is elment, mert neki is volt az örömhöz joga; rég nem látott egyetlen szülöttét várta.

Mig a nép tengernyi öröm közepett a hajóállomás körül tolongva járt, addig, Fánika, jó asszonya megbizásából sütött-főzött, hogy jó vacsorával, fogadhassák a kedves vendéget.

Sütött-főzött; hejh de bezeg az ő szive is süt-főt az emésztő kinok lángjai

annak az igényeknek megfelelő reformálását égető szükségü teendőnek tüntette fel. Továbbá megkereste a társulat az iskolaszéket aziránt, hogy olyan iparos tanonczok, kik épen vasárnapon nélkülözhetlenek az üzletnél (pl. mézesbábosok stb.) egyik hétköznap délután részesülhessenek a törvényesen előirt oktatásban. Végül kinyilatkoztatta a társulat, hogy az iparos tanonczok oktatását minden tekintetben támogatni kész, főleg pedig a vagyontalan tanonczokat a szükséges könyvekkel és egyéb tanszerekkel ellátni. — A kereskedelmi tanonczok, kik eddigelé minden ismétlő és továbbképző oktatást nélkülöztek, most már szintén részesülnek abban és pedig hetenkint egyszer a helybeli Porgesz-féle kereskedelmi tanintézetben. E tanonczok száma meghaladja a 30-at s hogy a tanítás sikeresebb legyen, 2 csoportra vannak osztva. — Ezen üdvös mozgalommal szemben a pécsi kereskedő segédek sem maradtak tétlenül, hanem önköltségükön egy esti továbbképző tanfolyamot alakitottak. Ezen örvendetes alkalomból a pécsi kereskedelmi és ipartársulat a következő levelet intézte a kereskedelmi ifjusági egylet elnökéhöz: Ullmann Károly urhoz: „A pécsi keresk. és ipartársulat nagy körre kiterjedő teendői közt a legfontosabbak egyikétül a keresk. és ipari szakoktatás terjesztését tekintvén, őszinte örömmel fogadta azon hirt, mely szerint a pécsi keresk. ifjusági egylet tagjai esti továbbképző tanfolyamot alakitottak. Ha van valami, a mi hazai kereskedelmet virágzóvá, kiterjedtté teheti, úgy az első sorban csak is a kereskedők szakképzettsége, műveltsége. S hogy a kereskedelem képviselői itt a hazában a megérdemlett tekintélyben, becsülésben s pártolásban részesüljenek, szükséges ma már az is, hogy kereskedelmünk azon körben és mérvben, a melyben lehet és kell — megerősbült nemzeti létünknek megfelelőleg magyarositassék. — A pécsi keresk. és ipartársulat meg van arról győződve, hogy a keresk. ifjusági egylet tagjai továbbképző tanfolyamukat az előbb mondottak tudatában alakitották s hogy a tanfolyam látogatásánál a modern műveltségü kereskedőnek szükséges szakismeret minél alaposabb elsajátitása és a magyar nemzeti szellem ápolása fog szemük előtt lebegni. A pécsi keresk. és ipartársulat a midőn a keresk. ifj. egylet tagjait a haladás és törekvés áldásos terén őszinte örömmel üdvözli s a további haladásra buzditja, egyszersmind azon biztositásának ad kifejezést, miszerint a keresk. ifjuság jövőjét mindenkor szivén viseli s annak minden üdvös ténykedése iránt élénk érdeklődéssel és támogatási készséggel viseltetik. Ezek után megkérjük igen t. elnök urat, ha az elnöksége alatt levő keresk. ifjusági egylet tagjainak a továbbképző tanfolyamuk alakitása alkalmából hazafiui tiszteletünket, méltányló elismerésünket és nagyrabecsülésünket kifejezni sziveskednék. A választmány nevében: Aidinger J. elnök, Záray K. titkár.

A pécsi szőllősgazdák szövetkezetének alapszabályai.

b) A választmány.

(Folytatás.)

A választmány áll az elnök, alelnök pénztárnok és jegyzőn kivül 12 választmányi tagból. Az egész választmány az évi rendes közgyülés által egy évre választatik titkos szavazás utján.

Az időközben netalán megürülő helyek betöltésére a legközelebbi közgyülésig a megválasztott tagok után legtöbb szavazatot nyert tagok hivatnak meg. —

Választmányi ülés havonként legalább egyszer tartandó, melyre a tagok meghivó levél utján hivandók meg. —

Az elnök vagy legalább 10 választmányi tag kivánatára azonban választmányi ülés annyiszor tartathatik a hányszor a szükség magával hozza, — ily esetben a választmányi ülés tárgyai a választmányi tagoknak megfelelő módon eleve tudtul adandók.

Határozathozatalra az összes választmányi tagok $^1/_3$ részének jelenléte szükséges.—

Ha határozatképes szám meg nem jelennék, 14 napi határidőn belül uj ülés hivandó össze, melyen az első alkalommal előre kihirdetett tárgyakban a jelenlévők számára való tekintet nélkül érvényes határozat hozható. —

A határozatok általános szótöbbséggel hozatnak.

A szavazás csak személyes kérdésekben történik titkosan.

A választmány üléseiről a jelenlévők feljegyzése mellett rendes jegyzőkönyv vezetendő, mely az elnök, jegyző, és egy választmányi tag által aláirandó. —

A választmány igazgatja a társulat ügyeit és határoz minden a közgyülésnek fen nem tartott ügyekben, különösen:

Képviseli a szövetkezetet. —

Határoz a tagok felvétele felett szükség esetében a közgyülés helybenhagyásának fentartása mellett. —

Választja a társulati jegyzőt, s a szövetkezet jogi és peres ügyekben esetről esetre ügyvédet hatalmaz meg.

A közgyülés határozatainak végrehajtásáról gondoskodik.

Utalványoz a pénztár terhére a közgyülésileg megállapitott költségvetés határain belül. —

A szövetkezeti tagok által tett inditványokat tárgyalja és elintézi.

A szövetkezet működésről szóló évi jelentést elkészíti és a közgyülésnek előterjeszti.

A szükséghez képest rendkivüli közgyülés összehivását eszközli. —

A felmerülő szükséghez képest a szövetkezet tagjaiból szakbizottságokat alakit.

A választmánynak általános munkaköre pedig lészen:

A Pécsett létesitendő hegyrendszabályok megállapitásánál való közreműködés és az alkalmazásuknál való ellenőrzés.

A munkáskérdések megvitatása és e tekintetben orvosló indok és eszközök kipuhatolása és alkalmazása.

A pécs-baranyai borvidék borászati statistikájának elkészitése.

Minta szüretek, borvegykisérletek rendezése és borászati szakismeretek terjesztése.

A termék értékesitése érdekében a termelő közvetitése a vevővel, bortörzskönyv és illetve borügynökség felállitása, szőllőkiállitás és borvásárok rendezése és rendszeres szőlőkivitel létesitése.

A pécsi szőllőmunkás osztály helyzetének javitása, nevezetesen jutalmak kiosztása és érdemek méltányolása, saját hinbájuko kivül balsorsra jutott munkások segélyezése.

A választmány maga állapitja meg tárgyalási és ügyrendjét.

Az elnök.

Az elnök képviseli a szövetkezetet hatóságok és harmadik személyek irányában, — a miért is minden, a társulat által kiadott okiratnak a jegyzőn kivül általa is alá kell irva lennie.

Összehivja a választmányi üléseket és a közgyülést, s azokon elnököl, adja a szót a jelentkezés sorrendje szerint, és mondja ki a határozatokat a nyilvánult általános többség alapján; — szavazat egyenlőség esetében az elnök szava dönt.

A közgyülési, illetőleg választmányi határozatok pontos végrehajtását, valamint a folyó ügyek végrehajtását vezeti.

Az elnök a szövetkezeti pénztárból a választmánynak utólagos jóváhagyása mellett 25 frtig terjedő összeget utalványozhat ki.

Alelnök.

Az alelnök az évi rendes közgyülésen titkos szavazás utján általános szótöbbséggel egy évre választatik.

Az elnök akadályoztatása esetében az elnöki jogok gyakorlása és kötelességeinek teljesitése, — teljes joggal az alelnököt illeti.

A pénztárnok.

A szövetkezeti közgyülés által titkos szavazás utján általános szótöbbséggel egy évre választatik. —

A pénztárnok veszi be, adja ki, szóval kezeli a szövetkezeti pénzeket, nevezetesen pedig:

A folyó kiadások fedezésére nem szükséges pénzeket valamely pénzintézetnél gyümölcsözőleg elhelyezi, a bevételekről és kiadásokról minden évben rendes számadást terjeszt a választmány, illetőleg a közgyülés elé s végül bárminemü fizetést csak az elnök és jegyző által aláirt utalványra teljesithet.

A pénztárnok dijtalanul működik, a választmányi gyüléseken üléssel és szavazattal bir. — (Vége köv.)

Közigazgatási állapotok Baranyában.

„Baranya vármegye nagyon utoljára" mondja a *„Kistükör."* Mi pedig hozzá tehetjük: Baranyában pedig utolsó a baranyavári járás. Mert csak itt történhetik, hogy a békés polgároktól elkobozzák fegyvereiket, de azért behajtják rajtok a fegyver adót. — Az eset következő.

Folyó évi martius hó egyik napján késő éjjel utazott Batináról Dárdára a járás szolgabirája. Útközben, a keskendi erdő mellett haladtában puska lövés történt, mi a szolgabiró urat és kiséretét nagy ijedelembe ejthette, mert — ámbár baj nem történt — annyira felingerelte az eset haragát a környékbeli falvak lakói ellen, hogy másnap megyei csendőrök által azonnal elkoboztatott minden fegyvert Karancs, Keskend és Albert falvak lakóitól.

Minthogy a csendőrök nem tudhatták kinek van fegyvere, erre nézve az adókönyv szolgált útmutatóul. S igy a helyett hogy az orv vadászok és titkon fegyvert tartók lettek volna kényszerítve fegyvereik beszolgáltatására: a békés adófizető polgárok lettek kénytelenek — a személy és vagyon biztosság végett tartott, s adó allatt álló — fegyvereiket beadni.

A szolgabiró ur rendeletét teljesiteni polgári kötelességnek tartották remélvén, hogy a bünös előkerültével ismét vissza kapják fegyveröket. Azonban csalódtak.

Az eset után csakhamar kitünt, hogy a löves nem rossz szándékból történt. Ugyanis három keskendi ember buzavetését őrizvén a más földjét bitangolni szokott rácz birkás gazdáktól; minthogy az alkalommal a tolvajt hiába várták: egyikök a hazamenetelre jeladásul kilőtte fegyverét.

Mindezek daczára az illetők fegyveröket még mai napig se kapták vissza; a fegyveradót azonban annak rendje, módja szerint behajtották tőlök, mintha fegyverök volna. A barom fiakat pedig nyugodtan hordhatja a kánya és a róka, nincs mitől félniök, mert veszedelmök a rozsdás puska most a szolgabiró hajlékát őrzi.

Egy polgár.

Utóhang a siklósi polgári iskola felállitása tárgyában tartott közgyülés menetéről.

Siklós 1880. nov. 16-án

A képviseleti közgyülést Novák Péter biró f. é. november hó 14-én a szokott órában megnyitván, előterjeszté az előző napon tartott tanácsülés jegyzőkönyvét, s az abban foglalt tanácsülési javaslatot, a tervezett 6 osztályu polgári közös iskola felállitásáról, s annak javára leendő 50000 frt o. é. alaptőke megszavazásáról, kérvén a képviseleti közgyülést: méltóztatnék ezen javaslatot egész terjedelmében elfogadni.

Erre Darázsy Gábor városi képviselő felszólalván, ellenezte, sőt szükségtelennek tartotta s nyilvánitotta a javasolt polgári tanoda felállitását és az 50000 frt alaptőke megszavazását, hanem ellenkezőleg, annak helyébe egy közös népiskola felállitását hozta javaslatba. — Inditványában azonban megbukott, s mint szent Kleofás a tornáczon reverendájával, ugy ő is egyedül maradt javaslatával. — Miut hogy azonban Darázsy ur inditványával szemben, sem pro, sem contra senki sem szóllalt fel, ezen körülményt a képviselő testület hallgatólagos beleegyezésének tulajdonitván: önelégülten helyére ült és aztán bölcsen hallgatott.

Utánna Szabó Károly ügyvéd és képviselő, a tanács javaslatának támogatására emelvén szavát, behatóan fejtegette a javaslatba hozott 6 osztályu polgári tanoda felállitásának szükségét az 50000 frt alaptőke megszavazásával egyetemben, részletesen előadta ezen tőkének a Vajda féle alapitványi tőkével való egyesitéséből befolyó évi kamatoknak, a tanárok fizetésére és iskolai taneszközök beszerzésére való mikénti felosztását; elősorolván az ezen iskolában előadandó tantárgyakat, ezeknek az ipar szakszerü teljesitésére és polgári mivelődésre való hasznosságát, szóval ajánlotta a tanács javaslatának elfogadását.

Még Alexics János képviselő ur szólván a tárgyhoz, s miután több szónok nem jelentkezvén, és név szerinti szavazást senki sem inditványozván, a tanács javaslata közfelkiáltással egyhangulag elfogadtatott, s a 6 osztályu polgári iskola felállitása, annak alapja javára 50000 frt o. é. megszavazása, s az első osztálynak még 1881 évi sept. hó 1-én leendő megnyitása, határozatilag kimondatott. — Ekkor már aztán ellenvéleményt nyilvánitani, s a képviselő testület lelkesült egyhangu határozatát ellenezni, még Darázsy úr sem tartván ildomosnak, nemes resignátióval mindenbe belenyugodott; csak is akkor szólalt fel ismét, midőn arról volt szó, hogy egy kiküldendő bizottság, vagy a községi tanács bizassék meg a további teendők feletti javaslattétellel és eljárással? Mire Darázsy ur aztán az ellentiltakozott, hogy ne a Vajda János hagyatéka tárgyalásának ellen őrzésére kiküldött 5-ös bizottság legyen megbizva, melynek Szabó Károly ügyvéd és egyik tagja, hanem inkább a tanács bizassék meg, mert „subintelligitur," hogy ő egyátaljan semmiféle pontentáttal sem akar szóba állni, melynek Szabó Károly is esetleg tagja; ez már vérében van, arról ő nem tehet.

Ezután következett a gyülésen kivül egy rettenetes explosio, t. i. Zeke Lajos siklósi ref. lelkész ur, nagyon megharagudott a gyülésen történtek felett, s nemes haragjában felkiáltottt, hogy ő majd megmutatja, hogy ebből a komoediából semmi sem lesz, vétót és anathemát kiált az egész gyülés fejére s annak határozatára. — Mert ugy mond: milyen jó lett volna ezen 60000 frtot tevő Vajda hagyaték a ref. egyháznak! Nem kellett volna sem papi sem tanitói laknál fizetni sem egyházi adót kivetni; annak a kamatjából milyen kényelmesen lehetet volna élni és pipázgatni stb. mert egészen elfelejtette Zeke Lajos lelkész ur a végrendelet azon passusát, mely ezen vagyon vagy hagyaték utóörökösévé nem a siklósi ref. egyházat, hanem ellenkezőleg az iskolát nevezte ki s igy még az esetben is, ha város a közös polgári iskolát 5 év alatt fel nem állitotta volna, nem siklósi ref. egyház, hanem a ref. iskola örökölte volna a 60 ezer frtot. — Csak hogy a tisztelt lelkész ur tul akarta magát tenni a végrendelet intentióján, s azt gondolta, hogy csak egyszer kapjam a kezemre a pénzt akkor majd én leszek a gazda; mert ugymond, hogy ő az egyháznak is meg az iskolának is született elnöke, annál fogva szabadságában állaud neki oda forditani az összeget a hová akarja.

Azonban nem oda Buda, keresztül huztuk e számadást egy tollvonással. — Nost már aztán elénekelhetik Darázsy urral együtt duetben, hogy „igy tört meg már sokszor sok szent akarat." Amen Éljen sokáig! *Korsós Péter* ügyvéd.

Siklós, 1880. évi November hó 14-én

Boldog emlékü

VAJDA JÁNOS ügyvéd

végrendeleti örököse ma — megszületett!

Örökké hervadhatlan babérkoszoru Siklós nagy község képviselő testületének, a hála és megemlékezés Novák Péter községi biró urnak és az érdemes községi tanácsnak, kik Siklós és vidékének, mai nagy és hazafias önzetlen egyhangu határozatukkal, a jövő generatió szellemi kiképeztetésének monumentalis épületét megalapitották, s egy Siklóson felállitandó 6 osztályu tanodát emeltek, s kinevezték az egyedüli végrendeleti örököst, mely hivatva leend boldog emlékü Vajda János ur összes hagyatékát átvenni, s azt a maga javára törvényesen tulajdonjoggal beszavatolni.

Hogy azonban ne egyedül Vajda János ügyvéd hagyatéki tömege képezze jövő alapját ezen felállitandó 6 osztályu polgári fiu tanodának, városunk képviselő testülete, mai napon tartott ülésében 50,000 frt. szóval Ötvenezer frtot. szavazott meg egyhangulag ezen iskola alaptőkéje javára, mely a Vajda-féle hagyatéki összeggel mintegy 110—115 ezer ftot. tevén, annak 7% kamatja az iskola fentartását, s tanárok fizetését teljesen fedezni fogja — ugy annyira, hogy a közönségre e miatt egy fillér községi pótlék nem háruland, mert ezen 50,000 frtot egyedül a városi pénztár fogja fedezni, első helyre bekebelezett, 7%-el kamatozó kötvényekkel, melyeknek évi kamatjövedelme 3500 frtot teend. — Igy Vajda János hagyatéki tömege is ezen módon gyümölcsöztetve, mintegy 7700—8000 ftot. jövedelmezend a fentebbi összeggel, s ez által lehetővé leend téve, hogy a lakosság e miatt külön megadóztatva nem leend.

Most már a további teendők a királyi tanfelügyelő ur és közoktatási ministerium közbenjöttével lesznek elintézendők, oly módon, hogy a határozat intentiójához képest, az első évi illetve I-ső osztályu tanfolyam — már a jövő 1881. évi september hó 1-én megnyittatnék, s a tanszékek pályázat utján szakképes és okleveles tanárokkal betöltetnének.

Soraimat s tudósitásomat azon szivből eredő óhajjal fejezem be, hogy adná az Ég, hogy Magyarországban minél több városok és nagyközségek követnék Siklós példáját, hasonló polgári tanintézetek felállitásában; mert Magyarország csak ugy lehet valaha valódi ipar állam, ha előbb ily ipartanodákkal rendelkezik, melyekben polgárai előzetes elméleti s gyakorlati kiképeztetést nyerendnek, s annak fejlesztésére elegendő szellemi tehetséggel birnak.

KORSÓS PÉTER, városi ügyvéd.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polgári perek:

Frei István és neje felpereseknek Knippel József alperes elleni pere 900 frt tőke és jár. iránt. — Boros Péter felperesnek Tóth Mátyás Samuné alperes ellen, pere, tulajdon és birtokjog megitélése iránti — Karay Nándorné felperesnek Karay Nándor alperes elleni házassági váló pere. — Vörös Bene József felperesnek Vörös (Bene) János és Vörös (Mihály) János alperesek ellen birtókjog és jár. megitélése iránt. — Weisz Henrik felperesnek Friedman Salamon és társai alperesek elleni peres. 948 frt kártérités stb. iránt. — Horváth József és neje felpereseknek Varga István és neje alperesek elleni pere, ingatlan birtoka stb. iránt. — Varga Istvánné felperesnek Horváth József és neje alperesek elleni pere, ingatlan tulajdonjoga iránt. — Gazsó Katalin felperesnek Gazsó József és társai ellen, törvényes osztályrész megitélése iránt. — Ivánovits Márk felp. Blazsevits Anna és társai alperesek ellen, örökösödés iránt. — Kengyeli Péterné felp. Auszterlitz Márk alperes ellen ingatlanok birtokba bocsájtása iránt. — Szabó Károly ügyvéd mint Schluszek Anna illetve örökösei meghatalmazottja Skaverua József ellen, póteskü letettnek nyilvánitás iránt. — Richter József és társai Richter Péter holttá nyilvánitása iránt. — Juth Ferencz felperesnek Juth szül. Leipold Filippina alperes ellen házassági kötelék felbontása iránt. — Plamer Lajos felp. Nagy Simon András alperes ellen, 71 frt 20 kr. ügyvédi munkadij és jár. iránt. — Nagy József és Tóth Mária felp. Schedel Ignácz alperes ellen, 570 frt és jár. iránt; Schedel Ignácz felp. Márton József és társai alp. ellen szavatosság iránt.

Büntető ügyek előadatnak:

Nov. 23. Böbék János ellen lopás. Nov. 23-án Márton Ferencz és Paudur István ellen lopás. — Nov. 24. Keller András ellen fajtalanság. — Nov. 24. Horváth József ellen lopás. — Nov. 24. Hirt János ellen könnyü testi sértés. — Nov. 26. Kresz Péter ellen emberölés.

Különfélék.

— *A „pécsi jótékony nőegylet"* a közelgő karácsony ünnepekkor évenkint felállitani szokott karácsonfára szükségesek beszerezhetésére 2 mükedvelői előadást fog rendezni, melyek jövedelmének egy része a közelmult földrengések folytán szerencsétlenné lett zágrábiak felsegélyezésére fog forditatni; továbbá evvel kapcsolatban egy felhivást intéz a közönséghez, hogy miként eddig is élelmiszerekben, ruházatban, fütőanyagokban s egyebekben nyujtandó könyöradományaival lehetővé tenni kegyeskedjék, hogy az önhibájok nélkül elszegényedettek és nyomorultak minél nagyobb száma részesit-

---

hallotakat reájok adta szülői áldását.

Fánika szüleihez is eljutott csakhamar a hir. Isten ujját látták a dologban. Fánikának megbocsátottak, minden régi feledve lőn.

A boldogtalanok, boldogak levének
És ha meg nem haltak, hát még most is élnek!

Az Amphitheatum romjai s Árpád sirja Ó-Budán.

Október 31-én vasárnap ujból megszemléltem az Amphitheatrum romjait aquineum területén, melynek nevét egy élczes iró nem az aqua quinquae = öt forrás hanem az aqua cum vinco szavakból eredezteti; mert szerinte a rómaiak az itteni szőllőhegyekből nyert savanyu bor közé a közeli Duna folyamból vizet vegyitettek s ezen italt nevezték aqua cumvinco röviditve aquincum.

Fiat piscis fogja mondani reá St.. ur. Ó-Budáig gőzösön mentünk, mely első helyen 12 krért. vitt, onnét társas kocsin a hely szinéig mely 10 krba. került. Azt mondják jövő évre ezen római régiséghez a lóvonatu vaspálya fog kiépittetni. Leszálltunk a Csiga domb előtt a népig hullámzott az idő szép volt de az Amphitheatrum talaja már az esőzéstől vizes s nedves vala. A vastag alapfalazat körüljárása után, mely ovális alakot mutat, felmentünk az arena közepén levő azon dombra mely az ásatásból oda összehordott földből állott; itt először is arról elmélkedtünk volte az amphitheatrumnak födélzete, mert a régi irók azt valják, hogy az efféle arenák nyilt helyek voltak s az eső s nap ellen vászon vitorlák huzattak fel. Egy nagy eső után szépen nézhetett az Amphiteatrum hova nemcsak a hegyekből rohan le a viz de azt a föld árja is szokta nedvesitni s néha a Duna is elönti. Első szemlém alkalmával, mert tiszta száraz idő volt effélére nem gondoltunk.

Hogy miként néznek ki a romok az ki van rajzolva ország Világ III. füzetében 1880/81. az ennek alapján induló s szemlét tartó nők érdekeltséggel keresték a a néző páholyokat, melyeknek azonban északkeleti irányban csak alapfalaik mutatták meg kisérőik. A kisebb iskolások tanitóiktól azon ketreczek után tudakozódtak a hol a viadalra szánt vad állatok őriztettek ilyenekül a kelet nyugati oldalon lévő különböző alap falak jelöltettek ki. — A szinkör emberei a gladiatorok állás helyett tudakolták, ezeknek az északi oldal látszott ily helynek, a nép zöme a karzatot kereste mely néhány lépcső romokban a déli oldalon lehetett. Fő bejárásnak látszott lenni keleti részén lévő kettős falazat melynek átellenében nyomoztatik egy másik, északi részén a gladiátorok bejárata s annak szemben az állat bevezető út. —

A terület oly nagy, hogy ha abba annyi ember nem mint a római v. veronai Amphitheatrumba, melybe 80,000 ezer ember férhetett, ezen arénába is sok ezer néző férhetett be. — Hogy mely időből való ezen Amphitheatrum azt úgy lehet kiszámitani, hogy Augusztus császár idejében kezdtek kőből épitkezni, előtte az árénák fából voltak s az időben köralakuak valának később Vespasianus s Titus alatt nyertek ovalis formát s igy alakjok szerint ennek korára helyezhető.

Hogy történetiróink nem emlékeztek meg ezen régiségről annak oka lehetett az hogy a római kor hanyatlása után a gyáva Sarmata nép mely efféle vad szinjátékoktól irtózott, betömte e helyet s a dombon legfölebb őrpontot tartott s később a hunok s azután a magyarok jobban elvoltak foglalva a honfoglalás bajaival mintsem az efféle theatrumokat idejök lett volna nyomozni. — Ennek köveiből erősithették meg Budavár falait s ezekből épithették ki az Ó-budaiak is nagy részben a házak alapfalait.

Szép ereklye ez s mivel igen közel van Árpád sirjához, Árpád sirja kerestetik Ó-Budán közel a bikás megyeri határhoz, azon forrás mellett melyen most a Schwamfeloner féle malom áll s melynek vize a Dunába folyik. A latin adatok szerint supra caput unius parvi fluminis, mely előtt a régi fehér egyháza = alba alclesia romjainak kell lenni. Bővebben irtam arról s okmányoltam „Helynevek Magyarázoja" I. F. Árpád sirja czim alatt adtam a térképet a Vasárnapi Ujság 1862 év folyamában. Nevezetes hely fog az lenni hová rövid időn zarándokolni fog a magyar nép s egy helyen a vigság szinhelyét más helyen a hon foglaló vezér sirhelyét fogja szemlélni.

Ennyit mint egyszerü szemlélő a többit vegye a T. olvasó nép a szakértők tollából. — *Réső Ensel Sándor.*

tethessék az egylet által karácsonyi ajándékban; végezetül az egylet köszönetét fejezi ki tek. Förster Béla urnak az ajándékozott diszcserjék és fákért.

— *Hibaigazitás. A mult számunkban*, irtuk: „segédjegyző kerestetik“ 800 frt évi fizetéssel, kijavitjuk nem 800, hanem 300 frttal.

— *Meghivás.* — *A pécsi szöllősgazdák* szövetkezetének f. é. november hó 23-án délutáni 4½ órakor a „Hattyu“ teremben tartandó alakuló közgyülésére, a szövetkezethez járulni kivánó pécsi szöllős gazdákat tisztelettel meghivom Haksch Emil ideigl. elnök.

— *A „Pécsi kereskedelmi és ipartár*sulat e hó 20-án (szombat d. u. 5 órakor saját helyiségében választmányi gyülést tart.

— *Halálozások. Schön J.* kereskedő f. hó 13-án hirtelen halál következtében éltének 47-ik évében kimult. Ugyan e hó 19-én özv. *Sombor Józsefné* szül. *Markovics Anna* éltének 95-ik évében szendertült jobb létre. Béke poraikra!

— *Szontagh Mátyás városunk egyik* kiváló nagy iparosa egy fölötte fontos tartalmu emlékiratot nyujtott be a pécsi kereskedelmi és ipartársulathoz. Szontagh úr ugyanis a valódi szükség és a kivitel lehetőségének feltüntetése mellett javaslatot tesz egy Pécsett épitendő áruraktár, jelzálogbank s a kőbányaihoz hasonló sertéshizlaló telep létesitésére vonatkozólag. A pécsi kereskedelmi és ipartársulat legközelebbi tárgyalás alá veszi ezen nagyfontosságu emlékiratot. Mi bizunk abban, hogy a társulat a legigazabb ügybuzgósággal fog ezen nagyfontosságu javaslatok tárgyalásában eljárni s esetleg azokat kivitelre is emelni. Evvel kapcsolatban helyén valónak látjuk az itteni kereskedőket és iparosokat de különösen a keresk. és ipartársulat tagjait arra figyelmeztetni, hogy ha eszméik és terveik vannak: kövessék Szontagh úr példáját s közöljék azokat az illetékes forummal, a keresk. és ipartársulattal. — Tudtunkkal egy pécsi kereskedőnek és iparosnak vannak jó eszméi, tervei vagy alapos panaszai, melyeket ha a társulatnak kivitel végett átadna fölötte jó szolgálatot tenne a kereskedelemnek vagy iparnak.

— *Miklos Gyula a magyarországi* borvidékek tanulmányozására kiküldött miniszteri biztos utazási eredményéről terjedelmes jelentést tett a ministeriumnak s ebben a Pécsett és Baranyában szerzett tapasztalatait is előadja. A jelentésnek városunkra és megyénkre vonatkozó része tudtunkkal megküldetett a baramegyei gazdasági egyesületnek mely azt a helyett, hogy közölné levéltári tulipános ládájába dugta.

— *A n.-kanizsai bank fiók pécsi mellékhelye* e hó 15-én lépett működésbe. — A „F. Z.“ értesülése szerint soproni kereskedelmi és iparkamara ajánlatára a bankormányzósága váltó birálokká kinevezte Blauhorn Antal, Böhm C. F., Eiser János, Hoffmann Károly, Kindl József, Krausz Simon, Littke József, Maletter Rezső, Schapringer Mór, Szeifricz Antal, Tilmann Károly és Zsolnay Vilmás urakat, utóbbi azonban lemondott e hivatásáról. — Eltekintve az e sorban olvasható közbecsülésben álló nevektől a kamara ajánlatát elbibázottnak és a kinevezést nagy részben a pécsi közönség, de leginkább a bank érdekeire nézve meg nem felelőnek kell tekintenünk és felette őszintén sajnálkoznunk.

— *Tüz. Tegnap délelőtt 11 órakor* a Rókus-utczában tüz ütött ki, a 31-ik számu házhoz épitett pajta égett. A gyorsan érkezett segély csakhamar gátot vetett a lángok hatalmának. Tázoltóink buzgó törekvésükbe, mint mindig, úgy most is akadályt gördített a fatum: a gyors hajtás közben a ferenczieck-utczájában összerogyott a kéttétört tengelyü **szerkocsi.**

— *A sors tréfája. Városunkban van egy* szegény féleszü szabólegény, azzal esett meg az eset, melyet elbeszéltünk. Csalódott szerelem következtében egy szál pisztolyra határozta el magát a kis lelkü olló-vitéz, a rozsdás pisztoly már megvolt s minden hozzá való, csak lőpor hiányzott, ezt egyetlen boltban sem akartak adni neki. Végre egy háznál észrevette, hogy az almáriom tetején van egy acskó és az acskóban puskapor. Könyégik bele nyult és félzsebre valót lopot el belőle. Haza ment, megtöltötte a rozsdás pisztolyt és fencsapongó költői ihletségre gyuladva, rettenetes szomorú levelet hagyva hátra, mely igy hangzik:

„Ó! Ó! Ó! Ó! Én Istenem Ó!
Én sorsüzött! Én szegényszabó!
Kit a pisztoly agyon gyilkol, lő:
Sirasson meg Ő! a Náni! Ő!“

Durr! —Összerogyott. Egy ki svártat után fölkelt, mivelhogy semmit sem érzett. De hogy is érzett volna, hiszen csak a kápszli sült el és hogy mért nem sült el a puskapor, az is kidertilt, mivel hát a lopott puskapor tulajdonképen nem is puskapor volt, hanem — virágmag. Szegény Szepi úgy megijedt a durranástól, hogy megfogadta, miszerint többet semmi gyilkos szerszámot nem vesz a kezébe, megmarad az ollónál.

— *Bevágta a torkát. Rumszáuer* kéméndi illetőségü közöshadseregbéli újoncz f. hó 14-én haza szökött búcsura. A búcsu után a szökés szomoru következményeire gondolva, kesertiségében kiment a pinczébe egy „utolsó kortyra“ és öngyilkos szándékkal bevágta a torkát. Az esetről azonnal jelentés tétetett, Rumszáuert elfogták, s jelenleg a helybeli katona-kórházban kütkődik a halállal.

— *A jogegyetemi ifjuság segélyegylete* javára f. hó 13-án tartott tánczestély nem annyira a jelenlevők sokasága, mint inkább azok széles jó kedve által vált oly igen sikerültté. A város jelen volt szépségei közül, a következőkből álló hölgykoszorut említjük meg: Ballus Jolán, Hermann Riza, Hermann Jolán, Krátofil Mariska, Kráusze Gizella, Liekl Ilonka, Obermájer Janka, Paulovits Aranka, Perczel Etel, Szekrényesy Mariska, Thaly Elvira. Ezek után megemlítjük az adományokat és fölülfizetéseket: Dulánszky N. 10 fr. Slábу F. 10 fr. Pollák N. 3 ft. Girk N. 5 fr. Zsinkó István 5 fr. Baán József 2 fr. Rézbányai János 5 fr. Hinka László 5 fr. Ribay N. 5 fr. Lukács N. 2 fr. Krizsanics N. 2 fr. Liekl N. 3 frt. Kráusze N. 3 fr. Heckenast N. 1 fr. ifj. Zsolnay N. 1 fr. Spitzer N. 1 fr. Feszil N. 1 fr. Szuly N. 2 ft. Schulhofné 1 fr. Kaisernė 3 fr. Paulovicsné 2 fr. mely adományokért a nemeslelkü adományozók fogadják a legőszintébb köszönetet a bizottság részéről.

— *A „Pécsi Dalárda“ szombaton* azaz f. é. november hó 20-án a „Hattyu“-épület helyiségében III. dalestélyét rendezi, melyre az egylet t. cz. tagjai nemkülönben a n. é. közönség tisztelettel meghivatnak. Műsor: 1. „Ki a gonddal“ férfikar. Bieger. 1. „A köny“ férfikar Witt. 3. „Waldandacht“ férfikar. Abt. 4. „Alföldi legény“ férfikar. Rieger. 5. „Die verlorne Rippe“ férfikar. Lortzing. 6. Népdalok: a) „eserebogár“ b) „Az én csizmám csikorgós“ férfikarra átirta Wachauer. A műsor között levő szünet, valamint a tánez alatt is Dankó Gyula zenekara fog játszani. Az egylet t. cz. tagjai tölkéretnek, miszerint belépti jegyeket a dalestély napján délelőtt 10—12 óráig, délután 3—6 óráig az egylet helyiségében átvenni sziveskedjenek. Nem tagok részére a belépti dij személyenkint 1 fr. 50 kr. Pénztármegnyitás 7 órakor este. — Kezdete 8 órakor. Pécsett. 1880. nov. 16-án. A „Pécsi Dalárda“ választmánya.

— *Török István, ki 1858-ban sorozta*tott be katonának, de az olasz háboru elől Törökországba szökött, honnét csak ez év tavaszán jött vissza és gondolván, hogy huszonhárom hosszu esztendő alatt meg is feledkeztek róla: Bajáu letelepedett, meg is nősült, de biz a hadügyminiszterium nem feledkezett meg róla, elfogatott és f. hó 12-én városunkba hozatott a katonai törvényszék elé. Igy irja a „Bajai Közlöny.“ Ez azonban, hogy Pécsre hozták, nem igaz. Nem is hozhatják Pécsre, mivel, mint biztos kutfőből tudjuk Török nem az 52-ik ezredhez lett sorozva s igy nincs is hozzá semmi köze az 52. ezred parancsnokságának.

— *A „Szigetvári dalárda“ f. évi nov.* hó 27-én a „Korona“ vendéglő termében tánczczal egybekötött dalestélyt rendez, belépti dij személyenként: pártoló tagoktól 50 kr., nem pártoló tagoktól 1 frt. Kezdete 8 órakor.

— *Gyujtogatók. Töttősön a közel* multban három gyujtogatót csiptek el. Igen gyakoriak voltak már Töttősön a tüzesetek, végre most a mint Kotyán Jánosné házát, hol épen kézfogó volt, akarták felgyujtani, Gáspár József és Pál József által rajta kapattak. A gyujtógatók gyilkos szándékkal is lehettek, mert bünök felfödözőire forgópisztolylyal három lövést intéztek. A lövés talált, de nem halálosan s igy a sebesültek felismervén a gaztetteseket jelentést tettek s már mind a három nem szabadalmazott tüzmüvész, névleg Oláh József, Buzás Ferencz és Simon György a tömlöczben csücsül.

— *A földrengés Zágráb és környékén* e hó 9-én korántsem végezte be romboló működését alig hogy a lakosság hozzá fogott a megrongált épületekben törmelék eltakaritásához, alig hogy a bizalom kissé helyreállott ismételt rengések fokozták a rémületett. Nov. 16-árol irják onnan: „Ma ismét a legborzesztóbb rémület éjét éltük át. Nem kevesebb mint nyolcz rengés rázkodtatta meg éjféltől fogva reggel 4 óráig a földet. Az első hat rengés 12 óra után majdnem közvetlenül egymásután következett s a népséget felriasztotta álmából. Néhány percz mulva az utczák és terek megteltek remegő férfiakkal, kezeiket tördelő nőkkel s jajveszéklő gyermekekkel. Borzasztó, leirhatatlan kép volt ez. Majd minden rengést sejtelmes mozgás előzött meg. A hegyek felöl menydörgésszerü dübörgés volt hallható. Mindenki azt hitte, a következő perczben áll be a végső katasztrófa. Oly rémséges, mint ez, nem volt még egy éjszaka sem. A reggeli es délutáni vonatokkal ismét tömegesen menekült a lakosság, bár a helybeli lapok minden menekülőt névszerint megemlítenek. A halál félelmétől szorongatott nép nem mer az alapjaikban megrendült házakban maradni s a szabadban keres menedéket. A Zrinyi-téren a mult éjen át nemcsak valamennyi pad el volt foglalva, de a puszta földön sürün egymás mellett ott tanyásztak nők, gyermekek, s társadalom minden osztályából. A rémület leirhatatlan, a fejét mindenki elvesztette, s egyetlen vágy, mielőbb szabadulni az elátkozott helyről.“

— *Iszonyu vérlázitó brutálitás.* Kolozsvárott Bartha Miklóst, az „Ellenzék“ szerkesztőjét saját lakásán két közöshadseregbéli tiszt, Risztow hadnagy és Dienszti főhadnagy megdühödött uudok fenevadként megtámadta, és kegyetlenül megvagdosta. A szerencsétlen áldozat számtalan sebekben vérező életéhez alig vau hajszálnyi remény. A rettenetes esemény következőkép keletkezett, szövődött és folyt le; azt állitotta Bartha Miklós ur Ristow közöshadseregbeli hadnagyról, hogy „magyar kutyá“-nak nevezett két önkénytest. Erre Bartha Miklós urhoz ment két tiszt s azt követelte, hogy vonja vissza állitását, mely nem igaz; mire Bartha ur kiküldte segédeit, a kik felfejtették az illetőknek, hogy vissza fogja vonni Bartha Miklós előbbi állitását, ha bebizotnyitják az ellenkezőt, de addig semmiféle elégteladásba nem egyez, nem türhetvén azt, hogy a sajtó teroizáltassék. A következő napra Bartha Miklós két egyetemi hallgató nyilatkozatát mutatta fel, mely szerint Ristow csakugyan magyar kutyáknak nevezte őket. Ekkor Ristow elküldte segédeit, hogy más uton provokálják Bartha Miklóst. Ezen kiküldött segédek tehát tudtára adták az ellenzék szerkesztőjének, hogy Ristow őt lovagiatlan embernek tartja; mire Bartha azzal válaszolt, hogy nincs köze hozzá, mit tart ő róla Ristow ur, a midőn pedig a segédek szemére vetették Bartha urnak, hogy nem is ültette le őket, Bartha Miklós ur nekik ajtot nyittatott és ugyanc történetet saját lapjában el is mondta. Erre Ristow hadnagy és Dienstl főhadnagy beállitottak Bartha Miklós urhoz a szerkesztőségbe. Itt rövid, de indulatos szóváltás után kardot ránttottak és ugyancsak *lovagias* úton szereztek becsületünknek (?) elégtételt, midön a fegytelen honpolgárt *ketten, — élesre kifent* karddal össze-visszavagdosták! A vérlázitó esemény irtóztató ingerültségbe hozta a várost s csak a hamarjába fedezetül kirenendelt katonaságnak köszönheti a két gazgyilkos, hogy a felzúdult nép föl nem aprította őket. Kiváncsiak vagyunk rá, hogy az igazság keze, bünökhöz méltóan bünteti-e meg a czinkosokat.

— *Boscovitz. A hirneves látszerész* Bécsből városunkba jött. Ajánljuk a közönség figyelmébe a nagy választékkal bővelkedő ideiglenes raktárát: „Nádor“ szálloda 6. sz.

Szinház és művészet.

Nov. 12—18.

Szombaton, november 13. *„Robinson,“* Offenbach 3 felvonásos operetteje, szép számu közönség előtt. Egészben véve sikerült előadás volt, legnagyobb tetszést arattak azonban a kókuszdió-tánez, az uj diszlelek és a vademberek jelmezei. Az előadás hiányai közé tartoztak *Tatai E.*-nek ismét beállott folytonos disztonálása, a mellékszereplők primitiv éneklése-, s — a mit igen rosz néven veszünk — a zenekarnak is feltünően felületes és pontatlan játéka. *Tatai*-nak tehát nem ajánlhatjuk eléggé, hogy több gondot forditson hangja iskolázására, mely a közép G-től lefelé rendesen mindinkább sülyed, gyakran egy egész félhanggal. A mellékszereplők gyengeségét el kell türnünk, mert nem kivánhatjuk egy vidéki igazgatótól sem, hogy az ilyen nagy személyzetet igénylő operetteknél a mellékszerepekre is első rendü énekesekkel birjon. A mi azonban a zenekar hanyag játékát illeti, azt nem hagyhatjuk megrovás nélkül, mert megszoktuk a pécsi zenekartól, jó zenét hallani. Az erők a zenekarban megvannak, nem okozhatja tehát ezt más, mint a nem kellő figyelemmel tartott próba és a betanitási szorgalom hiánya, ez pedig csak is a szintársulati karmester mulasztása. Üdvös lesz tehát több szorgalmat kifejteni a betanitásban és próbák tartásában. Ajánljuk ezt a szintársulati karmester figyelmébe.

Vasárnap nov. 14-én *„Szomszéd uram kakasa“* népsz. Lukácsi Sándortól, itt először. A mű maga ismét egy szegénységi bizonyitványa legujabbkori népsz. irodalmunknak. Egyébből sem áll, mint czivódásokból, a személyeknek oknélküli jövése-menéséből és erőszakolt epizódok mozaikjából minden eredeti alapgondolat nélkül. Annál inkább megérdemlik a diczéretet szinészeink, a kik élénk és összevágó játékukkal mindent elkövettek, hogy a darabnak felületessége daczára is a közönség előtt mégis egy kis sikert szerezzenek. Közönség szép számmal.

Kedden nov. 16-án *Bácsné-Liptai Laura* jutalomjátékául *„A piros bugyeláris“* oly telt ház előtt, a minőt többször szeretnénk látni. Jutalmazottat kiléptekor a közönség meleg tapssal fogadta s az egész előadáson keresztül megérdemlett kitüntetésekben részesitette. Mellette leguagyobb hatást ébresztett *Veress* énekével és *Haray* (a vén huszár) kicikornyázott huszáros humorával. *Mihálovits* éneke is türhető volt ez este, játéka azonban sok kivánni valót hagy fenn, az örökös kiabálás egyik főhibája. Ugyszintén *Veress* játéka sem volt kielégitő, a különféle érzelmek kifejezéséhez hamis páthost használt, és hadaró beszéde valamint a szavak végének elharapása, szótagok helytelen összeolvasztása, és szavalatának gyakori tagolatlansága miatt — különösen hevesebb érzelmek kifejezéseinél — többször csaknem érthetetlen volt. Azt a jóakaratu tanácsot adjuk tehát neki, hogy gyakorolja magát az értelmes és tagolt beszédben, igyekezzék szerepét egyéniteni, a különféle érzelmek kifejezésére helyes hangmodulatiót és természetes taglejtéseket használni, ha igázán el akarja érni pályáján azon szép jövőt, melyet ritka szép hangjánál fogva remélhet.

Szerda nov. 17. *„Kisasszony felesége m“* operette kis számu közönség előtt.

Csütörtök nov. 18-án. *Pry Pál* vigj. 5 felv. irta John Pool, ford. Csiky Gergely, e szinpadon először. A darab, mely a budapesti nemz. szinház műsordarabja, s mely ott mindig telt ház előtt adatik, itt is szép számu közönséget csalt a szinházba. E kittünő angol vigjáték előadása határozottan az eddigi előadások legsikerültebbje volt. *Püspökin* meglátszott, hogy a kotnyeles és tolakodó Pry Pál szerepét igazi tanulmány tárgyává tette. Jelenetei mind sikerültek, megfelelő arczjátékot, taglejtéseket és mozdulatokat használva, — anélkül, hogy tulzásba esett volna, a szerepben rejlő komikumot teljesen kifejtette, s azzal fényes bizonyitékát adá annak, hogy e szakmára, a burlesk — komikumra kiváló tehetséggel bir. — *Bács* a szigoru apát szintén dicséretreméltólag alakitá, ugyszintén *Ferenczinė* a gazdaszszony apathikus szerepét jól fogta fel és jól vitte keresztül. *Ferenczi* azonban a jószivü és könnyen hivő agglegény helyett tehetetlen idegbeteget játszott. A mi Eliz, Marianna és Phébe szerepeket illeti, jobb szerettük volna más kiosztással látni. Jelesen nem látjuk át okát annak, hogy *Latzkó Ar.* miért nem alkalmaztatik egyéniségéhez illő nagyobb szerepekben is, minő ez este Eliz lett volna. A szobaleány szerepe *Könczöl L.-t* és Marianna — habár kis szerep is — mégis *Tokainét* igényelte volna, nem voltak ugyan e szerepek ily kiosztás mellett sem elejtve, de azt hisszük, hogy az egyéniségeknek megfelelőbb lett volna a mi megjegyzésünk szerinti kiosztás. Az egész előadás összevágóan és kereken folyt le. Igazán sajnos, hogy e derék társulat, a mely ilyen élvezetes estét képes nyujtani, a megérdemlett pártfogásban oly kevéssé részesül városunk magyar kösönsége által.

No de már az elmult heti előadások is látogatottabbak voltak az előbbenieknél. Csak több ily kitünően sikerült előadás és bizonnyára közönségünk is szorgalmasabban fogja látogatni a szinházat. *Pry Pál* maga megtölthetne még egy két estét.

*

A pécsi zene-egylet zenestélyeit, melyeket a casino helyiségeiben szokott tartani, a sajnos tapasztalás szerint rendesen igen kis számu közönség látogatja.

Igy történt mult pénteken nov. 12-én is, pedig ez estélyek igen élvezetes és kedélyes estélyek lehetnének. Legutóbb is az igen kis számu közönség oly zenei élvezetben részesittetett, melyet legfeljebb csak nagyobb városokban találhatni fel. Az estély müsorozatában oly számok is voltak, melyek határozottan hangverseny számok, igy Cherubini nyitánya „a vizhordó“-hoz és Weber klarinett concertje. Mindkettőt a zenekar meglepő precisióval játszotta — a Weber concertjének correct előadása által különösen *Meloun* F. ur, a zenekar ujonan szerződött első klarinettistája szép bizonyságát adá annak, hogy hangszerét ritka ügyességgel kezeli. Ez uj aquisitióhoz őszinte örömmel gratulálunk a zenecgyleti igazgatóságnak. —*r.* —*r.*

IRODALOM.

Baranyamegye szülőföldismeje. A Pécsi Figyelő egyik tisztelt munkatársa nem rég szükségesnek tartotta Schultz kép. igazgató ur által irt Szülőföldismejére megjegyzéseit, melyeket a tapasztalásból meritett volt, nyilvánosságra hozni. Elfogulatlanul olvasva a t. biráló czikkét, azon meggyőződésre jutottam, hogy nem valami személyes indokból, hanem valóban csak a jó ügye iránti érdeklődésből szólalt fel. Szerinte — ebben kulminál minden érvelése — az emlitett könyv nem felel meg azon rendeltetésnek, miszerint a tanulók által mint kézikönyv használható lenne. És ebben igaza is van. Csak hogy a t. czikkiró nem ismeri azon intentiókat, melyeket a pécsi tanitóegylet e könyv kibocsátására nézve vezérelték. Midőn t. i. 1877-ben a tanterv revisiója után a földrajzi oktatást illetőleg más beosztás jött foganatba és a III. osztályban csakis a szülőföldismét kellett tárgyalni, oly kimeritően, hogy a tanulók ayyal minden oldalról megismerkedjenek és oly módon, hogy a későbben eszközlendő földrajztanitáshoz az alapfogalmak itt eléggé kifejtessenek, ekkor a pécsi tanitóegyletnek első sorban oly kutforrásról, illetőleg segédkönyvről kellett gondoskodnia, melyből mindenekelőtt a tanitó maga merithesse a tanitáshoz szükséges adatokat. És igy Schultz igazgató ur a könyvet főleg tanitók számára irta. Hogy azonban a gyermekek kezébe is adták, az ugyan nem volt hiba, de nem is volt szükséges.

Az idő folyamában a helybeli tanitók belátván, hogy a tanulók által használandó eredmény tárra is vagyon szükség, annyiban, a mennyiben mint az ismétlésre és begyakorlásra való eszköz a tanulást tetemesen előmozdithatja, a pécsi tanitóegylet nem kimélve sem anyagi áldozatot, sem fáradságot annak kiadására is vállalkozott, és tek. Schultz igazgatónak fáradhatlan ügybuzgóságának köszönhetjük, hogy e könyvecske immár elkészült, még pedig oly alakban, hogy az mind a pedig az e czélból kiküldött bizottságnak valóban nagy tiszteletére válik.

A mennyiben az ilynemü tankönyvnek birálata leginkább szaklapba való, e helyen csak a legrövidebb ismertetésre szoritkozhatom.

A 31 lapra terjedő „Baranyamegye szülőföldismeje“ czimü könyvecskében foglalt tananyag 34 olvasmányba van beosztva, melyek tytetikai módon 1-ör a helységet, 2-or a környéket, 3-or a járásokat és végre a megyét tárgyalják. Természetes egymásutánban következnek az egyes mozzanatok, mint a helyrajzi és társadalmi viszonyok, a termények és természeti jelenségek ismertetései. Egyes igen sikerült rajzok a helyrajzi viszonyoknak, illetőleg a térképnek világos és helyes felfogását nagyban elősegitik; kivált sikerültnek mondhatjuk a Schultz ur által rajzolt Baranyamegye térképét, mely Hochreinnál Pécsett 10 krajczárért kapható. Ugyancsak itt kapható az emlitett Szülőföldisme is 20 krajczárért. Mind külalakját, mind szellemi részét tekintve, bizvást hiszem, hogy e többször emlitett könyv minden tanférfiunak teljes tetszését magának kiérdemelni fogja, — még a t. czikkiróét is. K.

Megjelent az „Apollo“ czimü zeneműfolyóirat november havi füzete, a következő tartalommal: Hymnus, Dalmady Lajostól. — Tűzoltó-induló, Hölzl Lőrincztől. — Mazurka, Vágvölgyi M. Bélától. Párdal, sopran és baritonra zongora kisérettel, Allaga Gézától. — Előjáték orgonára vagy harmoniumra. Feigler Victortól és Nagy Lajostól. Ára 1 frt. Kiadó és szerkesztő hivatal: Budapest, I. ker. Verbőczy-utcza 11. sz.

Táborszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent „A magyarok Istene“ költemény, Petőfi Sándortól. Énekhengra zongorakisérettel szerzé Erkel Ferencz. Ára 80 kr.

Szerkesztői üzenet.

— „A pécsi vegyvizsgálati állomás dijtételei felől“ czimü cikk terszüke miatt jövő számunkra maradt.

NAGY FERENCZ
laptulajdonos.

HAKSCH EMIL
felelős szerkesztő.

KISS JÓZSEF
szerkesztő társ.

Vállalati hirdetmény.

A Pécs-kárász-kertész egylet

f. é. Oktober hó 17-én tartott **közgyülés** határozata folytán, Pécsett a szigeti külváros közelébnn fekvő mintegy 5 cat. hold. nagyságu

gyümölcs és szőllős-kertje kezelését

1881 május hó 1-től nyolcz egymás után következő évekre *egy szakképzett kertészre ókajtván bizni*, — ezennel **pályázatot hirdet.** Miért is a vállalkozni szándékozók ezennel felhivatnak: miszeriut irásbeli ajánlatukát f. é. December hó 31-ig az egyleti elnökségnél Kistér 6 zzámu ház benyujtani szíveskedjenek. A vállalati feltételek ugyanennél betekinthetők.

Kelt Pécsett 1880 November hó 14-én.

Tallián Károly
egyl. elnök.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyharsányi reform. egyház tanács papi lakának ujból épitésére árlejtést hirdet, az árlejtés határnapja **1880. deczember 8-án délelőtti 9 órára** a paplakon kittzetik.

Árlejtési feltételek a következők:

1-ör. Minden vállalkozó az árlejtési összeg 10%-kát az egyház gondnokainál árlejtés előtt letenni köteles, mely összeg az illető vállalkozótól az épités befejezése után számitandó egy évig az egyháznál visszatartatik s csak ezen határidő elteltével fog illető vállalkozónak visszaadatni.

2 or. **A kőmüves munkánál** a kialkudott munkadij ¼ része az alap elkészitése, ¼ része a falak felrakása, ¼ része az épület belső, ¼ része pedig az épület külső kicsinosítása után fizettetik. Napszámosokat vállalkozó tartozik állitani, épület anyagot és szállitást az egyház adja. **Kikiáltási ár 1000 frt.**

3-szor. **Ács munka** a kialkudott összeg fele része a szerfák felvágása, másik fele pedig a szerfák felrakása után fizettetik, anyagot az egyház adja. **Kikiáltási ár 200 frt.**

4 er. **Asztalos és üveges munka** a kialkudott munkadij fele része az asztalos munka bevégzése és berakása, másik fele pedig azoknak befestése után fizettetik. Anyagot az épitést vezetők ellenőrzésével az illető vállalkozó adja. **Kikiáltási ár 1100 frt.**

5 ör. **Lakatos és bádogos munka.** A kialkudott munkadij a munka elvégzése és helyre állitása után egyszerre fizettetik. Anyagot az épités vezetők ellenőrzésével a válalkozó adja. **Kikiáltási ár 430 frt.**

A kiadandó munka részletek az épület tervrajzában és költségvetésében az egyháznál megtekinthetők.

Kelt Nagyharsány, Novemb. 14. 1880.

A ref. egyháztanács.

293. (3—1)

1941/1880 sz. 1—2

Árverési hirdetmény.

Melynél fogva a pécsváradi közalapkerületi erdő-hivatal részéről ezennel közhirré tétetik, miként a lakócsai apátsági urodalomhoz tartozó Graberia irtandó erdőrészben lévő, árnyék fáknak nem használható **249 db. összesen 1100·28 köbmeter 1489 frt 06 krra felbecsült tölgyfa** tövön zárt irásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés utján felsőbb jóváhagyás fentartása mellett következő módon el fogladatni.

Zárt irásbeli ajánlatok csak kellőleg t. illik bélyeggel, a megigért árnak szám és betüvel leendő értelmes kitétele, valamint **200 frt.** az az **két száz forint bánatpénzzel** és azon világos nyilatkozattal ellátva, hogy az ajánlattevő az eladási feltételeket ismervén azoknak magát feltétlenül aláveti, az **1880 évi november hó 24-én délelőtti 10 óráig fogadtatnak el a pécsváradi ker. erdő hivatalban,** hol a szóbeli árverés is fog a fenti napon délelőtti **10 órakor megkezdetni, 10-én túl érkezett** avagy feltételes ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A leendő vállalkozó a teljes vételárt a szerződés aláirásakor azonnal kifizetni tartozik; megjegyeztetvén, hogy a szerződés aláirása 1880 évi decz. hó 1-én túl nem terjedhet. A megvásárolt fa az 1881 évi február hó végéig elhordandó, az azon időn túl ott maradandó fa az urodalom tulajdonába esik vissza.

Az urodalomnál adós, vagy azzal perben álló felek nem árverezhetnek, azért az ajánlattevők közötti szabadválasztás felsőbbség részéről fentartatik.

Végül közhirré tétetik, hogy a fa a helyszinén, a további részletezetebben előirt feltételek ellenben a ker. erdőhivatalban Pécsváradon a hivatalos órákban megtudhatók illetőleg megszemlélhetők.

M. kir. alapitó ker. erdőhivatal.

Pécsváradon 1880. évi nov. hó 16-án.

Uray Bódog
ker. erdőmester.

Kitüntetett érdem-éremmel.

Kellemetlen szájszag

fogfájás és minden szájbetegség ellen.

Schulhof Károly Róbert

manchesteri lakós által feltalált

osztrák császári és magyar kir. kizárólag szabadalmat nyert

SOPIANA-SZÁJSZESZ

Hatása:

1. A Sopiana-szájszesz a száj- és orrüregnek (odvas avagy műfogak, dohányzás vagy bármi más okból eredő) minden büzét nyomtalanul eltávolitja.
2. Erősbiti a petyhüdt foghust és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, meggátolja a fogkő képződését, védi a fogak zománczát és óv a fogfájás ellen.
3. A száj- és orrüreg mindennemű súlyos (skorbutikus) bántalmait gyógyitja, üditi és pirositja a foghust és edzi a nyákhártyákat.
4. A már létező fogfájást eltávolitja, ha a fájó fog és szomszéd fog husa pár csepp, **vizzel nem elegyitett** szájszeszszel megnedvesittetik.
5. Diphteritis és más torokbajoknál igen sikeres gargarizáló szer. 221(0—13

Megrendelések elfogadtatnak: Lueff Parfumeur urnál Budapesten és minden gyógyszertárban Pécsett. Weisz Ferenez urnál Mohács, Dr. Heller fürdő orvos Harkány, Jahner C. M. gyógyszerész urnál Temesvárott, Machleid Alajos gyógyszerész urnál Kecskemét, Kredens és Fiala kereskedésében Losonez Heindhofer Róbert urnál Zombor, Török J. gyógyszerész és Édeskuti L. uraknál Budapest, Dieballa György gyógysz. urnál Székesfehérvárott.

Főraktár: Dr. Schulhof Adolf urnál Pécsett.

Promontori Salon-sőr.

és naponta fris

bécs-ujhelyi tormás-kalbász

a kávé forrás étkezőjében kapható.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

400,000 birod. márka vagy 231,250 frt.

főnyereményt nyerhetni a legujabban rendezett, az állam által engedélyezett és garantirozott pénzsorsolásánál.

Az uj terv oly előnyösen van berendezve, hogy néhány hónap alatt 7 sorsolásnál 46,640 nyeremény játszatik ki, melyek közt van a 400,000 bir. márkás vagy 231,250 frt. főnyeremény nevezetesen pedig:

	bir. márka		bir. márka
1 nyerem.	250,000	1 nyer.	12,000
1 „	150,000	24 „	10,000
1 „	100,000	4 „	8000
1 „	60,000	52 „	5000
1 „	50,000	108 „	3000
2 „	40,000	214 „	2000
2 „	30,000	533 „	1000
5 „	25,000	676 „	500
2 „	20,000	950 „	300
12 „	15,000	26,345 „	138
		stb. stb.	

Ezen, az állam által rendezett és garantirozott nagy sorsjáték közelebbi huzására.

1 egész eredeti sorsjegy ára 6 márka vagy $3^1/_2$ frt, 1 fél 3 márka vagy $1^3/_4$ ft, 1 negyed $1^1/_3$ márka vagy 90 krajczár.

Minden megrendelés az összeg beküldése, vagy utánvét mellett a legpotosabban eszközöltetik, s minden megrendelő megkapja az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet.

Minden megrendelőnek a hivatalos játékterv ingyen küldetik meg, ugyszintén a huzás után azonnal a sorsolási lista.

A nyereménynek kifizetése az állam garantiája mellett azonnal történik vagy postán való küldés által, vagy nagy összeköttetéseinknél fogva az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában velünk összeköttetésben álló bankházaknál.

Bankházunktól vett sorsjegyek mindig nagy szerencsének örvendettek, s igen sok nyeremény közt többször a főnyereményt is tőlünk vett sorsjegy nyerte, [a többek közt: 250,000, 225,000, 150,000 100,000, 80,000 60,000 40,000 márkás stb.] melyek az illető érdekelteknek közvetlenki lettek fizetve.

Reméljük tehát, hogy ily biztos alapon levő vállalatunk tömeges részvétnek fog örvendeni. Szives megrendeléseket minél előbb s mindenesetre f. é. **november hó 30-ike** előtt kérünk megtenni

Kaufmann és Simon,

bank- és váltóüzlete Hamburgban.

Mindennemű államkötvények, vasuti részvények és kölcsönsorsjegyek megvétetnek vagy eladatnak.

U. i. Szabadjon itt köszönetet mondanunk a hennünk eddig helyezett bizalomért, melyet szives megrendelőink pontos és lelkiismeretes szolgálása által ezentúl is legfőbb törekvésünk leend kiérdemelni. 270 (9—6)

KREINER és KRAUSZ PÉCSETT

239. (10—10) (ezelőtt TRENCSINER J. W.)

Király (fő)-utcza Rábel-féle 3. sz. házban.

Van szerencsénk ezennel tisztelettel értesiteni, hogy a **legjobb hirnévben** álló **Trencsiner J. W.** nevezetü

DIVATÁRU KERESKEDÉST

átvettük, s azt **ujonnan a legizlésteljesebben** minden évadra való **legujabb divatczikkekkel** felszerelve, tovább vezetni fogjuk.

Ez alkalommal bátorkodunk a t. cz. közönségnek az őszi s téli idényre, a **dúsan s ujonnan** felszerelt készletünknek **csinos s legjutányosabb áruinkat** figyelmébe ajánlani, a mennyiben **bel s külföldi legnagyobb üzletekkeli összeköttetéseink** által azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy **posztó, selyem-, gyapju ruhaszövet, valódi franczia terno, női felöltők, női kamgarnz kabátok- s esőköpenyegekben,** úgy minden további ezen szakmába vágó czikkekben, mindig a legujabb s legizlésteljesebbet a **lehető legjutányosabb árakon** adhatunk.

Különösen ajánlhatunk a legjobb gyárakból eredő nagy választéku készletünket vászonneműekben, u. m. **valódi rumburgi vásznat, lepedőt, asztalnemüek, törülközőket, schnürl s piquet barchettokat, szőnyegeket, ágyteritőket,** minden nemü **női ingeket,** kész **alsó szoknyákat,** és tökéletes **menyasszonyi ruhafelszereléseket.**

Az előbbi czégnek kölcsönzött bizalomnak reánk való átruházását kérve, oda leend minden törekvésünk irányulva, hogy arra minden tekintetben magunkat érdemeseknek mutassuk. Teljes tisztelettel

Kreiner és Krausz.

Mintákkal kivánatra ingyen szolgálunk, levélbeli megrendelések pedig azonnal s legpontosabban eszközöltetnek.

Értesités.

Szemüveget igénylőknek és a színészet barátainak!

Alulirt, már 30 év óta a legjobb hirben álló és itt jól ismert czég, árul e vásár alatt

szemüvegeket, csiptetőket és látcsöveket

a legjobban csiszolt fehér üvegekkel, melyek tapasztalt szakférfiak módja szerinti helyes megválasztás mellett, a látást nemcsak erősitik, de javitják is. —

Szinházi és mezei távcsöveket erősen nagyító és közelhozó erővel, kipróbált **érez lègmérőket:** idő és magasság mérésére, **hévmérőket** még orvosit is, **nagyitó és folyadékmérőket** sat. sat. és e szakba vágó minden czikket a legjobb minőségben, különösen leszállitott árakon.

Régi szinházi üvegek is becseréltetnek.

„Nádor"-szálloda 6 sz. **Boscovitz A.** látszerész Bécsből.

Unger Antal és fiai

vaskereskedése

Budapesten, Dunasor, Petőfi-tér, (Görögépület)

261 (0—7) ajánlják legnagyobb raktárukat

vaskályhàkban

fa, köszén és coaks fütésre alkalmazva. **Kandallókat** köszörült, csiszolt és fémlapokkal; valamint a legujabb szerkezetü **MEIDINGER** és **SWADLO-féle kályhákat.**

Takarék tüzhelyek szén és coaks fütésre alkalmazva **Swadlo szabadalmazott redői,** tüzelési készülékek tolózár rendezéssel vagy anélkül, miáltal a tüzelési anyagban 60% takarittatik.

A kályhák pontos rajza, valamint árjegyzékek kivánatra ingyen küldetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Màr megjelent!!

és minden hazai könyvárusnál és könyvkötőnél kapható a

Szegedi képes naptár

VII. évfolyama **az 1881-ik közönséges évre**

az előző évfolyamokhoz hasonló terjedelemben, diszes szinnyomatu boritékkal

28,000 példányban

Az ezévi naptár tartalma igen érgekes, számos *képben* és *szöveggel* ismerteti *Szegedujjáépülését*; továbbá Szeged népszokásaiból, népének sajátságaiból, népdalaiból, adómáiból vonzón irott közlemények képezik a „Szegedi Képes Naptár" tarttalmát, melyet tájékozásul van szerencsém itt bemutatni.

Az 1881-ik évi „Szegedi Képes Naptár" tartalomjegyzéke:

1. A fölséges uralkodóház.
2. Évi naptár.
3. Naptári rész.
4. Szeged szab. kir. város köztörvényhatóságának tisztviselői és bizottsági tagjainak névjegyzéke.
5. A szegedi gyakorló köz-, valamint köz- és váltó- ügyvédek névsora.
6. Visszapillantás az 1880. évre.
7. A szegedi kir. biztosság és városunk ujjáépülése (5 képpel).
8. Dani bácsi Berlinben, vagy „miért huncut a német." (Vers.)
9. A Bali Julcsa jegykendője. Népies beszély, irta Paltoás Fausztin.
10. A szegedi romvár. (Képpel.)
11. Az emberi nem állitólagos elsatnyulása. (Közhasznu czikk.)

Szegedi népszokások:

12. A kukoricza-fosztók.
13. A Tiszára járók.
14. A tánczhelyek.
15. Népdalok.
16. Hasznos apróságok.
17. Adomák.
18. Magyar- és Erdélyhoni országos vásárok.
19. Üzleti értesitő.
20. A szegedi kir. törvszék, kir. ügyészség és kir. járásbiróság tiszti személyzete.
21. Szeged zab, kir. város egészségügyi személyzetének névjegyzéke. Orvosok, sebészek, gyógyszerészek, állat-orvosok és szülésznők.
22. Bélyegmutató.

A naptàr ára csak 30 kr.

E vállalatot a. n. érdemü közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlja — kiváló tisztelettel

BURGER GUSZTÁV könyvkiadó-hivatala, könyv- és könyomdája SZEGEDEN.

Nagy lámpa-raktár

kicsinyben és nagyban

Széchényi-tér 18. szám, bazár alatt.

Az idényre igen szép kiállitásu asztali és függő lámpáim érkeztek, melyeket a legelőnyösebb gyári árakon számitok.

Egyuttal van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét a legujabb

dupla és korona brennerekre

felhivni, melyek az eddigi találmányokat, ugy a világitás, valamint a takarékosság tekintetében is jóval felülmulta, ennek valódiságáról személyes meggyőződést szerezhetni a kirakatomban naponta égő lámpa által, ezen **kitünő brennerek** alkalmazhatók minden 15‴ nagyságu körégő lámpába, és igy a régi lámpák csekély költséggel a legkitünőbb világitásu lámpává alakithatók át, mert egyszerüen csak a brenner lesz kicserélve és kaphatók üzletemben gyári áron. Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam teljes tisztelettel

Pacher E.

0—1

EDDIG MÉG PÁRATLAN!

A Maager W.-féle

Érdemjel cs. kir. kizár. szab. valódi, tiszta Érdemjel

csukamáj-olaj

mely az orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és **könnyen emészthetősége** folytán gyermekeknek is ajánlható, mert a legtisztább, legjobbnak*) elismert gyógyszer **mell s tüdőbajok görvély, daganatok, kelések börkiütések, mirigybajok, gyengeség** stb. ellen.

Egy üveg ára 1 frt. kapható gyári raktárban: **Bécsben Neumarkt 3 szám** a.**) valamint az osztrák-magyar birodalom legtöbb gyógyszertárában és jobbnevü füszerkereskedésekben.

PÉCSETT kapható: **Kovács M.** és **Sipőcz I.** gyógyszertárában, **Reeh Vilmos, Blauhorn M.** és **Simon János** füszerkereskedésében. **Baján:** Bozsek és Gellermann gyógyszertárában, Michits füszerk. **Kaposváron:** Babochay Kálmán és Augustin A. gyógyszertárakban. **Mohács:** Luizer V. és Pyrker J. gyógyszert. **Szigetvárott:** Lázits V. Ocsodál és Bagó füszerkeresk. **Zomborban:** Weidinger A., Falceoni és Popits I. keresk.

*) Ujabb idő óta több czég három szögletes üvegekben tisztátalan és hamisitott csukamájolajt árul. Kikerülendő e megcsalatást, kéretik a közönség csak olyan üveget mint Dorsch-féle csukamáj-olajjal megtöltöttnek tekinteni, melyen a cég védjegye, dugaszjegy és a használati utasitás a Maager nevet viseli.

**) Ugyanitt van a schafhauseni nemzetközi sebkötő szerek, és a nevyorki Hall és Rukl-féle „Sozodont gyár" főraktára, és a schemniczi Hartenstein és társa-féle „Legimunose gyár" raktára. 279. (12—4)

Keskeny útifü-mellczukorkàk

a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtóköhögés, rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerei.

A természet által a szenvedő emberiség javára teremtett megbecsülhetlen keskeny utifü azon még eddig fel nem deritett titkot foglalja magában, miszerint a gége- és légcsőrendszer gyulladt nyákhártyájára való azonnali gyors és enyhitő hatás gyakorlásával az illető beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg elősegiti.

SCHUTZ-MARKE S&S REEL

Victor Schmidt & Söhne

Miután gyártmanyunknál a czukor és keskeny utifüből tiszta vegyülékről kezeskedünk, különös figyelembe ajánljuk hatóságilag bejegyzett védjegyünket s a dobozon levő aláirásunkat, mert csak ezek igazolják annak valódiságát.

Ára dobozonként 30 kr.

Schmidt Victor & fiai,

cs. k. szab. gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 48.

Raktár: Sipőcz István gyógyszerész, Lill János, Spitzer Sándor és Reeh Vilmos uraknál Pécsett, Dr. Rosenbaum urnál Baranya-Baánban és Popovits Pál urnál Vörös-Marthon.

Téli gyógymód.

Őszi gyógymód.

A Wilhelm-féle

antiarthritikus és antirheumatikus

vértisztitó-tea

Wilhelm Ferenc

gyógyszerésztől Neunkirchenben

(A. Auszt.)

csúz, köszvény, gábák, idült makacs bajok, folyton genyődő daganatok, nemi és bőrküteges bajok, pattanások a testen vagy az arezon, foltok, sifilitikus daganatok, a máj és lép puffadása, aranyeres bántalmak, sárgaság, heves idegbántalmak, izom és izület bajok, gyomornyomás, szélnyomások, altesti pangás, vizeleti nehézségek, magömlések, férfi gyengeség, fehér folyás, görvély kór, mirigy daganatok és más bajok ellen a legjobb sikerrel használtatott, a mi a sok 1000 elismerő levéllel bizonyittatik. Bizonyitványok kivánatra ingyen. 259 (52—6)

Csomagok 8 adagra 1 frt és 10 kr. bélyeg és csomagolási dijért kaphatók.

A vásárlásnál szükséges az óvatosság, nehogy hamisitványok vétessenek, azért czélszerü a törvényileg sok állam által védett jegyre vigyázni.

Kapható: Pécsett **Cserta Ignácz** kereskedőnél és **Sipőcz István** gyógyszerésznél.

Nyári gyógymód.

Tavaszi gyógymód.

Tengeri halak.

Minthogy most a szállitásra alkalmas, hüvös időjárás állott be, bátorkodom ajánlani: friss kibontott tőkehal, dorsch, cabliau, schollen (ugynevezet tengeri nyelvek), kilós ládika Br. frt. 1.75. Aranysárga füstölt kieli Sprotten, 1 láda körülb. 240 db tart., frt 1.50, 2 l. frt 2,35, 4 l. frt 4.30, 6 l. 6 frt, szalonnás bückling 5 kilós l. 2 frt, szalonnás flunder 5 k. l. ftt 2—2.20, lazacz hering 5 kilós l. frt 2.20, angolna 5 k. l. 6 ft. — Sózott halak: uj hollandi téli heringek, 5 kilós hordó frt 1.75; Matjes-her. 5 k. h. frt 2.15, norveg. zsir. her. 5 k. h. frt 1.45, kis norveg. delicatess-hering 5 k. h. (körülb. 3000 db.) frt 1.45. Marinirozott halak: angolna-hal 5 k. h. frt 4 —. 2 és fél k. h. ft.. 2.40 sült hering 5 k. h. frt. 2.30, tőkehal, dorsch tengeri nyelvek 3 k. h. frt 2.30, orosz szardinia, 5 k. h. frt 1.75 izlandi halroulade (gerinczek nélkül) fin. pikáns 5 k. h. frt 2.30; uj hollandi teli heringek, hagyma, füszer és eczetben csinálva, 5 k. h. frt. 2.20 tengeri rák dobozokban (csak ollok és farkok) 8 doboz fél kilós netto frt 3.68, 5 d. frt. 268,; lazacz 8 d. fél kilós netto frt 380 5 d. frt. 270; valódi Christiniai Anchovis, 5. k. h. körülb. 300 db tart. frt 2.70, 3 és fél k. h. frt. 1.60. Valódi eibai neunaugen, 5 k. h. frt. 4.60, 2 és fél k. h. 3 frt. — Franczia olajos szardinia, 5 k. esomag tart. $^6/_{32}$ $^6/_4$ dob. frt. 5.30, 2 és fél k. cs. $^3/_2$, $^2/_4$ db frt 2:80. Friss elbai caviar, hordója 4 kilóval netto 6 frt. 2 k. frt 3.20, 1 k. frt 2.60, 7 dob, fél kilós netto frt 5.70, 1 db. frt 1.20. Uj nagyszemü Ural-Caviar, hordója 4 k. netto frt 7.30, 2 k, frt. 4.30, 1 k. 3 ft 7 doboz fél kilós netto 7 frt, 1 db frt 1.70 A megrendelő választása szerint különböző czikkek egy csomagba is kaphatók. minden ár franco (portomentesen) értetik Ausztria Magyarország minden helyére postai utánvéttel. Csomagolás ingyen. 3 collinál 35 kr. rabat. Nem megfelelő minőségeket utánvéttel visszaveszem. Kimeritő árjegyzékek minden fajta sajtok; conzervek, delikatesek, kávé, thea, borokról stb. valamint főzési utasitások, friss tengeri halakra nézve ingyen küldetnek. 1879. évben 112.000 csomagot küldtem el postán.

Ottensen Hamburg mellett.

Mohr A. L.

Taisz Mihály nyomdájában Pécsett, (Majláth-tér 2. szám) 1880.